

Інна ДАВИДЧЕНКО,

(м. Харків, Україна)

ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА ЗАНЯТТЯХ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Метою державної Національної програми «Освіта» («Україна ХХІ ст.») є виведення освіти в Україні на рівень розвинутих країн світу, що можливо лише за умов відходу від авторитарної педагогіки і впровадження сучасних інноваційних педагогічних технологій.

Під інноваційними педагогічними технологіями розуміється якісно нова сукупність форм, методів і засобів навчання, виховання й управління, яка приносить суттєві зміни у результат освітнього процесу. Важливою проблемою педагогічної технології є забезпечення цілісного педагогічного впливу, зорієнтованого не на окремі якості особистості, а на структуру особистості в цілому.

Метою дослідження теми є розкриття сутності використання інноваційних педагогічних технологій формування лінгвокультурологічної компетентності на заняттях зарубіжної літератури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій показав, що проблема впровадження інноваційних педагогічних технологій формування лінгвокультурологічної компетентності майбутнього фахівця інтенсивно розглядається в різних аспектах. Учені В. Андрущенко, Н. Астапова, В. Воробьов, М. Гриньова, А. Іонова, А. Коломієць, В. Кононенко, О. Макарова, В. Маслова, О. Пятакова, М. Суворова та ін. однією з головних умов формування підвищення ефективності підготовки студентів до майбутньої професії. Науковці І. Дичківська, В. Євдокімов, С. Курбатов, І. Прокопенко, Г. П'ятакова, О. Третьак та інші досліджують різні види інноваційних педагогічних технологій навчання у закладах вищої освіти.

Завдання інноваційних педагогічних технологій у вивченні зарубіжної літератури: будувати заняття, спрямовані на підтримку і формування лінгвокультурологічної компетентності студентів з метою подальшої адаптації у соціумі та реалізації своїх можливостей як творча особистість.

Сучасне життя розвивається бурхливими темпами, тому відбулися вагомі зміни у системі освіти. Викладач, навіть найталановитіший, уже не може бути єдиним джерелом інформації. Традиційне навчання з його авторитаризмом, орієнтацією на середнього студента, перевагою репродуктивної діяльності над пошуковою не відповідає вимогам часу. Сьогодні студенти мають можливість навчатися за умов необмеженого доступу до інформації. Здійснювати це за допомогою лише підручника, нехай найвищої якості, неможливо. Вихід один – необхідно якомога ширше комп'ютеризувати освітній процес. Особливо важливого значення набуває використання глобальних можливостей Інтернету, що сприяє розширенню інформаційного простору навчальних можливостей. Провідною ідеєю викладання зарубіжної літератури є використання інноваційних педагогічних технологій, що сприяє активізації навчально-пізнавальної діяльності та спонукає до творчої активності студентів, розкриває їх творчий потенціал.

Викладачі часто стикаються з проблемою зниження рівня пізнавальної активності студентів, небажання працювати самостійно та просто вчитися. Серед багатьох причин втрати студентами інтересу до занять, можна назвати одноманітність занять. Відсутність можливості повсякденного пошуку нової, цікавої інформації призводить до шаблонного викладання, а це руйнує та вбиває інтерес до навчання.

Творчий підхід викладача до побудови та проведення занять, насиченість різноманітними прийомами, методами та формами викладання зможуть забезпечити їх ефективність. Один із способів розвитку пізнавальної активності студентів – це використання мультимедійних технологій, які дають змогу підвищити активність і привернути увагу до навчання [1].

Як відомо, за допомогою органів слуху людина сприймає тільки 15% інформації, за допомогою органів зору 25%, проте за комплексного сприйняття інформації за допомогою органів зору та слуху кількість інформації, яку сприймає людина, збільшується до 65%.

Звісно ж, досягти цього на занятті можна й за допомогою традиційних засобів навчання – плакатів, таблиць, схем, записів на дошці тощо, але за допомогою сучасних освітніх педагогічних технологій (E-learning (цифрова освіта), навчання on-line, навчання off-line, blender learning (змішане навчання), перевернуте навчання, дистанційне, синхронне, асинхронне, адаптивне, інклюзивне, проблемне, різнорівневе, інтерактивне навчання тощо), комп'ютерних технологій можна використовувати на занятті наочність вищого рівня – відеоматеріали, анімаційні фрагменти, інтерактивні моделі тощо, які дають змогу продемонструвати на занятті ті явища, які в реальному світі побачити неможливо. Сучасні інформаційні педагогічні технології допомагають індивідуалізувати та диференціювати навчання. Цього досягають не тільки завдяки різнорівневим завданням, а й за допомогою самоосвіти студентів.

Головним об'єктом вивчення на заняттях зарубіжної літератури є тексти літературних творів. Звичайно, це не применшує важливості засвоєння студентами певного обсягу відомостей про життя письменників, добу написання творів, художні системи, культуру.

Наприклад, під час вивчення п'єси Г. Ібсена «Ляльковий дім» для створення творчої мотивації заняття можна запропонувати студентам переглянути відеоряд з репродукцій картин з зображенням ляльок (пропонуємо використати матеріали з проекту С. Пчельнікової «Ляльки в мистецтві» [3]) у супроводі композиції групи «Іванушки International» «Куклы».

Цікавим щодо формування лінгвокультурологічної компетентності є твір Стендаля «Червоне й чорне», де реалізується ідея про те, що людину формує суспільне середовище, що людина прагне до свободи, до волі. Студенти

опановують способи діяльності та моделі поведінки, що відповідають законодавству країни, захищають права людини й громадянина.

Застосування лінгвоконцептоцентричної методики на заняттях зарубіжної літератури є оптимальним засобом введення студентів у національну та міжнародну культуру через мову, завдяки поєднанню системно-структурного, комунікативного та когнітивного підходів. Це саме той шлях, який формує у здобувачів освіти необхідні цінності та компетентності для реального життя; завдяки дослідженню лінгвокультурологічних концептів: від поглиблення мовознавчих пізнань, через тісну співпрацю з автором художнього твору до утворення власних світоглядних позицій. Не даремно автор даної методики Мішатіна Н. Л. називає її шляхом розвитку методики ХХІ століття [2].

Отже, використання інноваційних педагогічних технологій відіграють важливу роль на заняттях зарубіжної літератури. Їх перевага у тому, що студенти засвоюють усі рівні пізнання (знання, розуміння, застосування, оцінка). Студенти займають активну позицію в засвоєнні знань, зростає інтерес в отриманні знань. Нові інформаційні технології, різні форми та методи інноваційного навчання відкривають студентам доступ до нетрадиційних джерел інформації, дають цілком нові можливості для їхньої творчості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Давидченко І. Д. Формування лінгвокультурологічної компетентності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів: дис. ... канд. пед. наук. 13.00.04 ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет». Слов'янськ, 2018. 359 с.
2. Мишатіна Н. Л. Лингвоконцептоцентрическая методика как путь развития методики ХХІ века. Актуальні проблеми слов'янської філології. Серія: Лінгвістика і літературознавство. [Електронний ресурс.]. Режим доступу: <http://litmisto.org.ua/?p=24950>.
3. <https://snob.ru/profile/7986/blog/43871>.